

Сторінками старих газет

Життя Чернігівщини 100 років тому на шпальтах газети «Красное знамя»

Представляємо хроніку подій Чернігівщини за січень 1925 року на шпальтах газети «Красное знамя». Вона позначена як «Ежедневная рабоче-крестьянская газета Черниговщины». Публікації йшли двома мовами.

3 січня Українізація советского аппарата

Українізація советського апарата йде успішно. В наше час в Чернігові проводяться курси по українізації для советських службачих, об'єднанні в одну школу, причём службачіе, обучаючіеся на курсах, разбиты на десять групп. При отдельных учреждениях существует также ряд кружков по українізації, организованных комслужбами и культкомами. Таких кружков насчитывается в городе 18.

Кроме этих курсов и кружков существует две школы – курсы-практикумы деловодства. Курсы-практикумы в свою очередь разбиты на 14 групп практического деловодства.

Во всех этих группах и кружках обучается свыше тысячи человек советских службачих.

Планом инспектуры по українізації в ближайшем будущем предполагается охватить в отношении українізації советских службачих на все 100 процентов.

В данный момент службачіе государственных учреждений, подлежащие обучению украинскому языку, охвачены полностью. Пробел только в деле українізації замечается в отношении службачих хозяйственных органов, которых предполагается теперь привлечь к изучению украинского языка.

8 січня 150-летний юбилей пожарной команды

В прошлом месяце исполнилось 150 лет со дня основания в Чернігові пожарной команды. Губотдел местного хозяйства предполагает в январе отпраздновать этот юбилей.

Ко дню празднования будут исправлены два бездействующих пожарных автомобиля. Для пожарников будет устроен вечер, посвященный воспоминаниям – истории и наиболее выдающихся моментов работы пожарной команды.

Для проведения празднования 150-летнего юбилея пожарной команды губисполкомом опущено, за счет губотдела местного хозяйства, 200 рублей.

Небольшие суммы на проведение празднования дает местное отделение Украинбанка и другие учреждения.

9 січня Ценные памятники старинны

В Черніговский госмузей доставлен уполномоченным губнаробраза по охране внемузейных памятников старинны тов. Самбурским каменный крест, найденный им в с. Горках Новгород-Северского округа на месте, носящем название «Дворец». Крест этот выкопан в земле на глубине 3 аршин и находился в кирпич-

ной куполообразной небольшой нише, на месте престола обнаруженного в земле основания крестообразного древнего храма. Фундамент этого храма выложен из дикого камня местного происхождения.

В музей доставлены также части клыков мамонта, собранные тов. Самбурским при обследовании им места нахождения скелета мамонта близ г. Новгорода-Северска.

Кроме этих памятников старинны, в музей недавно поступило 40 ценных картин, портретов и гравюр работы русских и западных художников, более 200 ценных книг антикварного характера, по истории, археологии и нумизматике, каталоги, альбомы и проч. Все эти вещи разысканы и собраны тов. Самбурским.

Картины и книги взяты из бывшего имения «Качановка». Недавно в музей привезен образ Спасителя кисти известного художника Н. Ге, взятый из школы в м. Ивангороде, шлем и щит с восточной надписью, выкопанные, по преданию, в м. Ичне, и чугунный барельеф Тараса Шевченко, висевший на дубе в парке имения Качановка.

10 січня В Чернігові упав метеорит

7 января в 4 часа дня в предместье города – Бобровице упав метеорит (метеорит – это камень, носящийся в межпланетном пространстве, который, встречая на своем пути землю, притягивается ею и падает).

При падении метеорит разбился на мелкие части. Осколки метеорита подобраны селянами. Один из осколков, весом в пять грамм, доставлен для исследования в лабораторию Черніговского агрономического техникума.

Результаты исследования этого осколка будут сообщены в нашей газете.

10 січня Більше вогників культури на селі

Пугач (село Данівка на Ніжинщині).

Наше село одно з відсталих сіл Козелеччини. А село не маленьке – має біля двох тисяч населення. Чорний морок село загортає, а в ньому Херувими та Серафими літають та обкурюють темний нарід своїм релігійним фіміамом. Нема в нас з початку революції робітників, котрі дбали б про освіту селянства. Населення дивиться на освіту напіввороже: не було тут навіть школи, дітей учили по хатах.

Торік влітку, коли влада задумала утворити школу у попівському будинку, селяни проти цього дуже обурились. Зараз школа мається і в Данівці, зрозуміли вже її користь.

Зі школою почало розвиватися на селі, але цього замало, треба ще організувати хату-читальню. Це не по силі селянству, потрібна допомога влади. Чекаємо, бо хочемо мати куток культури й для дослжих.

Про що писала обласна газета «Деснянська правда»

75 років тому. Січень 1950 року.

8 січня Легка промисловість в 1950 році

В 1950 році програма підприємств легкої промисловості нашої області зростає, порівняно з минулим роком, на 20 мільйонів карбованців.

Пошивні агрегати Чернігівської, Прилуцької і Добрянської швейних фабрик цілком переводяться на поточну систему роботи. Поточна система виробництва організується також в пошивному і закрійному цехах Прилуцької взуттєвої фабрики. Завдяки їй фабрика в 1950 році зможе виготовити 150 тисяч пар взуття, тобто втричі більше, ніж в 1949 році. За рахунок механізації виробництва Чернігівська взуттєва фабрика збільшить випуск продукції на 38 – 40 %.

В асортимент виробів легпрому в новому році додаються 16 нових видів по швейній та взуттєвій галузях.

Управління легпрому розроблює план організаційно-технічних заходів по забезпеченню виконання програми 1950 року. В плані передбачається за рахунок раціонального використання основних засобів виробництва, раціоналізації і винахідництва та механізації підвищити продуктивність праці на 12 %.

14 січня Культурний відпочинок колгоспників

Нощенко М. (Прилуцький район). Кімната клубної бібліотеки переповнена. Молоді і літні люди зібралися на чергове голосне читання, яке проводить вчитель тов. Устич. В кімнаті урочиста тиша. Уважно слухають колгоспники твір лауреата Сталінської премії С. Бабаєвського «Кавалер Золотої зірки»; вони захоплюються славними ділами героїв роману.

Колгоспники артілі «2-річчя Сталінської Конституції» культурно проводять відпочинок не тільки за книгою. До їх послуг кінофільми, які демонструються щонеділі, вистави, що їх часто ставить драматичний гурток. В залі клубу грає акордеон, тут влаштовуються танці, члени співочого гуртка виконують народні та сучасні пісні. В іншій кімнаті аматори грають в шахи, шашки, доміно.

Весело проводять своє дозвілля колгоспники. Завідуючий клубом тов. Васильченко вміло організує культурний відпочинок.

14 січня Новий цегельний газифікований завод

Лемішко В. В колгоспі «Червоний лан» с. Городище збудовано цегельний газифікований завод потужністю мільйон шт. цеглин за сезон. Випалено перші 32 тисячі цеглин.

Це вже другий газифікований завод в Батуринському районі.

50 років тому. Січень 1975 року.

3 січня Створюється меморіальний комплекс

Хміль Л. На північно-західній околиці Чернігова в урочищі Подусівка в роки фашистської окупації ворог закатавав і розстріляв більше 15 тисяч радянських громадян: військовополонених червоноармійців, партизанів,

підпільників, мирних жителів, жінок і дітей. З ініціативи місцевої організації Товариства охорони пам'яток історії та культури тут нині ведеться благоустрій території братських могил.

Проект його розробив завідувачий науково-дослідним сектором Чернігівського архітектурно-історичного заповідника А. А. Карнабед за участю молодих архітекторів Н. М. Копейкіної та Ю. М. Дмитрука. Проект об'єднує в єдиний своєрідний архітектурно-просторовий комплекс групу курганів-пам'яток на братських могилах, вхідну площу, символічні 15 пам'ятних груп каменів на відновленій площі поля між курганами та Алеєю Скорботи. Увінчують алею плити для покладання вінків і скульптурна композиція.

У благоустрої меморіалу взяли участь 40 підприємств, організацій та учебных закладів міста.

Закінчено першу чергу благоустрою території братських могил. Повністю всі роботи будуть завершені до 30-річчя Перемоги у Великій Вітчизняній війні.

5 січня Зимова здоровниця Анісімова Н.

В перший же день канікул будинок відпочинку «Зелений гай», що знаходиться під Черніговом, наповнився дзвінками голосами. Сюди прибули школярі – 170 хлопчиків і дівчаток з різних міст і сіл нашої області. Профспілкува здоровниця відразу перетворилась на зимовий піонерський табір.

В залі біля уквітчаного ялинки влаштовуються веселі ранки, конкурси. Демонструються кінофільми. В бібліотеці – безліч цікавих книжок.

Учні побували вже на міській новорічній ялинці в театрі імені Т. Г. Шевченка. Попереду – екскурсії по місту, в історичний та літературно-меморіальний музеї. Їх гостями будуть передовики підприємств, учасники Великої Вітчизняної війни, партизани.

Навоколишня мальовнича природа, ліс, цілюще повітря, хороше харчування сприяють веселому, активному відпочинку дітей, який організувала обласна рада профспілок.

11 січня В об'єктиві – природа Григор'єва Т.

Вчора в Чернігові в приміщенні філармонії відкрилась перша обласна фотовиставка «Природа рідного краю». Представлено більше 160 робіт з надісланих і відзначених на конкурсі, який провели обласне відділення Спілки журналістів УРСР і Товариство охорони природи.

Широка експозиція розповідає про мальовничі куточки квітучого Полісся, його флору і фауну, ентузіастів охорони краси, про збереження і примноження багатств рідного краю. Серед авторів багато фотолюбителів – людей різних професій і віку, які гаряче закохані в природу і яскравою мовою фотографії освітують її чудову красу. Експозицію доповнюють численні стенди про охорону лісу, землі, води, боротьбу з ерозією ґрунтів, вікна сатири, спрямовані проти браконьєрів, губителів природи. Виставка буде відкрита протягом місяця. Потім її експозиція стане пересувною.

Підготувала головний спеціаліст відділу використання інформації документів Державного архіву Чернігівської області Алла Гриненко

Краєзнавчий щорічник «Знаменні і пам'ятні дати Чернігівської області на 2025 рік»

Його підготували працівники Чернігівської обласної універсальної наукової бібліотеки імені Софії та Олександра Русових.

Мета посібника – популяризація відомостей про минулі покоління знаних земляків і відомих сучасників.

Календар складається з переліку знаменних і пам'ятних дат, що мають відзначитися у 2025 році, та додаткових відомостей і рекомендаційних списків до найцікавіших визначних дат.

Краєзнавців та журналістів, музейних і бібліотечних працівників, викладачів та студентів, всіх, хто цікавиться історією краю, зацікавлять довідки, що розповідають про життя і творчу діяльність чернігівського диригента й хормейстера Леоніда Пашина; художника-педагога, директора Чернігівського державного історико-культурного заповідника (1930 – 1933) Ісидора Строкуна; геніального актора, уродженця Прилук, народного артиста України Миколи Яковченка; українського репресованого поета, уродженця Седнева Аркадія Казки.

Корисною стане інформація про наукову та громадську діяльність мазепознавця, дослідника Гетьманщини, засновника і шеф-редактора чернігівського наукового журналу «Сіверянський літопис», заслуженого журналіста України Сергія Павлинка; військовика теоретика XIX ст., генерал-ад'ютанта, генерала від інфантерії Михайла Драгомирава; педагогині, громадської діячки, дружини глави Директорії УНР Симона Петлюри, уродженки села Мала Дівиця на Прилуччині Ольги Петлюри, історію заснування в Чернігові філіалу Київського політехнічного інституту (нині – Національний університет «Чернігівська політехніка») та ін.

Ознайомитися зі щорічником можна у відділі краєзнавства бібліотеки.

Національний архітектурно-історичний заповідник «Чернігів стародавній» запрошує

Відвідати пам'ятки заповідника можна з 10:00 до 17:00.

Спасо-Преображенський та Борисоглібський собори працюють з вівторка по неділю, Антонієві печери – щоденно.

Вартість екскурсійного обслуговування.

Екскурсії. Сума вказана на одну особу. Учням та студентам для купівлі квитків за вказаними цінами треба пред'являти відповідні документи про навчання.

Антонієві печери XI – XVIII ст. (тривалість екскурсії – 45 хв.): 150 грн дорослі, 75 грн учні та студенти.

Борисоглібський собор XII ст. (45 хв.): 100 грн дорослі, 50 грн учні та студенти.

Спасо-Преображенський собор XI ст. (45 хв.): 100 грн дорослі, 50 грн учні та студенти.

Оглядова екскурсія по території Дитинця (без відвідування архітектурних пам'яток (1 год. 20 хв.): 150 грн дорослі, 75 грн учні та студенти.

Оглядова по пам'ятках заповідника (без відвідування архітектурних пам'яток (2 год.): 300 грн дорослі, 150 грн учні та студенти.

Оглядова по Болдиних горах (без відвідування архітектурних пам'яток (45 хв.): 100 грн дорослі, 50 грн учні та студенти.

Вартість екскурсій англійською мовою вдвічі більша за екскурсії українською мовою – за попереднім замовленням.

Лекції: 50 грн дорослі, 20 грн учні та студенти.